

CEEDR

ZWIĘKSZANIE INNOWACYJNOŚCI MŚP I REGIONÓW

Profesor David Smallbone

Ekspert ds. Małych i średnich przedsiębiorstw

WSTĘP

Najnowsza literatura dotycząca czynników mających wpływ na sukces gospodarek regionalnych podkreśla rolę innowacyjności MŚP

Zwiększona akceptacja twórców polityki dla roli innowacji w konkurencyjności gospodarki krajowej i regionalnej, oraz dla szczególnej roli ŚMP w tym procesie

Wykład korzysta z rezultatów dwóch badań:

- (i) badanie 'regionalnego systemu innowacji' w Północnym Londynie i okolicznych hrabstwach, finansowane przez 4PR
- (ii) badanie innowacji i wykorzystania nowych technologii w produkcji w Południowo-Wschodniej Anglii jako części międzynarodowych, międzyregionalnych badań porównawczych

TEMATYKA PRELEKCJI

Co pociąga za sobą innowacja w MŚP?

Jaka jest rola polityki w zachęcaniu i wspieraniu innowacji w MŚP?

Jaki jest związek pomiędzy innowacją, konkurencyjnością, a wynikami działalności?

Jakie bariery stoją przed innowacją?

Jakie są korzyści ze współpracy dla innowacji w MŚP?

Jakie są cechy wspierania polityki dobrych praktyk dla innowacji?

CO OZNACZA INNOWACJA W KONTEKŚCIE MŚP?

Konieczność postrzegania innowacji w kategoriach zmian wprowadzanych przez firmy które są częścią procesu utrzymywania i poprawy ich konkurencyjności

Konieczność wyróżniania wielorakich stopni innowacji począwszy od drobnych modyfikacji do zmian fundamentalnych: nowość dla firmy a nowość dla branży

Znaczenie kontekstu branżowego jako ram dla oceny roli innowacji jako czynnika wpływającego na konkurencyjność

Konieczność dostosowania szerokiego pojęcia o tym, co stanowi innowację przez włączanie zmian na wielu płaszczyznach: opracowanie i przyjęcie nowych produktów i procesów; rosnąca poprawa produktów/procesów; nowe podejście do marketingu i/lub dystrybucji

CHARAKTERYSTYCZNE CECHY I POTRZEBY MŚP

Ograniczona baza środków pod względem finansów,
zarządzania, wiedzy

Ma skutki dla potrzeb i sposobu w jaki powinny być realizowane

Kultura organizacyjna która wywodzi się z połączenia własności
i zarządzania

Sposób działania może mieć wpływ na postawy wobec
korzystania z pomocy zewnętrznej

Mniejsza zdolność do kształtowania/wpływu na zewnętrzne
relacje środowiskowe niż duże firmy

Różnica między potrzebami wyrażanymi a ukrytymi

POTRZEBY REGIONÓW

- Przy alokowaniu środków publicznych należy rozważyć (potencjalne) zyski dla gospodarki, a także realizację potrzeb firm
- Dlatego charakter polityki wspierania innowacji może być kształtowany przez priorytety regionalne i krajowe, umieszczone w strategii innowacji.
- Przy tworzeniu takich strategii należy zwracać uwagę na zalety i wady zdolności gospodarki do innowacji oraz priorytetów dla jej zwiększenia, biorąc pod uwagę szersze korzyści społeczno-gospodarcze.
- Strategiczne uzasadnienie wspierania innowacji może zawierać środki polityczne ukierunkowane na stymulację tworzenia nowych innowacyjnych firm + podnoszenie poziomu działań innowacyjnych w istniejących przedsiębiorstwach, zamiast jedynie zaspokajania potrzeb wyrażanych przez same MŚP.

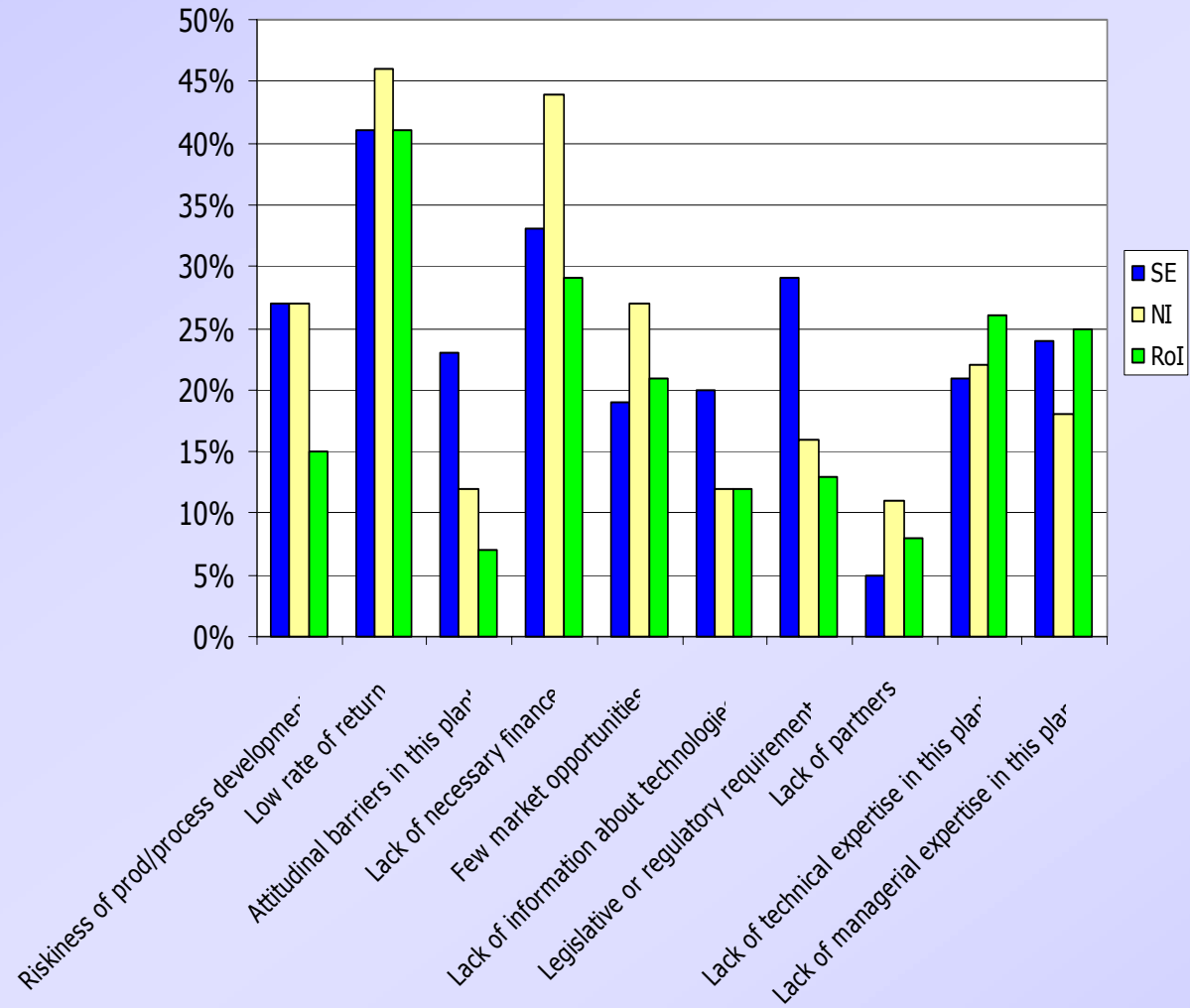
WYNIKI DZIAŁANIA I INNOWACJI (Badanie 2)

- W okresie 1997-2000 niemal połowę całej sprzedaży na poziomie pojedynczej firmy zazwyczaj generowały nowe lub ulepszone produkty, co ilustruje znaczenie innowacji produktu dla wyników działalności firmy.
- Istnieje pozytywna asocjacja pomiędzy innowacją produktu i procesu a wynikami działalności. Innowacyjne przedsiębiorstwa szybciej rosły pod względem sprzedaży i zatrudnienia oraz osiągnęły wyższą rentowność niż przedsiębiorstwa nieinnowacyjne w okresie 1997-2000.
- Chociaż przedsiębiorstwa zagraniczne wykazały większą skłonność do innowacji niż przedsiębiorstwa miejscowe, te ostatnie rosły szybciej niż ich zagraniczne odpowiedniki.

Wzrost i Rentowność Innowatorów Procesów: Wszystkie Zakłady Produkcyjne (Badanie 2)

	Mean Indicators		Median Indicators	
	<i>Non Innovators</i>	<i>Innovators</i>	<i>Non Innovators</i>	<i>Innovators</i>
SE England (1997-2000)				
Sales Growth (%pa)	3.2%	8.5%	1.7%	3.9%
Employment Growth	1.6%	3.6%	0.3%	1.7%
Profit Margin (% of t'over)	35.6%	39.0%	31.2%	35.0%
Rep. of Ireland (1996-1999)				
Sales Growth (%pa)	8.3%	12.6%	3.9%	7.4%
Employment Growth (%pa)	27.1%	35.5%	7.0%	15.0%
Profit Margin	27.7%	29.4%	26.7%	30.0%
Northern Ireland (1996-1999)				
Sales Growth (%pa)	4.8%	8.8%	2.3%	3.5%
Employment Growth (%pa)	12.1%	28.1%	5.0%	10.0%
Profit Margin (% of t'over)	23.6%	24.1%	25.0%	25.0%

Przeszkody dla innowacji w małych firmach

JAKIE BARIERY STOJĄ PRZED INNOWACJĄ w MŚP? (badanie 2)

- Obawy przed “niską stopą zwrotu” I “brakiem finansowania” przeważają wśród obaw notowanych we wszystkich regionach.
- Małe firmy kładły większy nacisk na finansowanie niż średnie I większe przedsiębiorstwa
- Nacisk kładziony na znaczenie wiedzy I umiejętności dla wyników innowacji w zakładach zwraca uwagę na rolę koncentracji działów kadr na polityce wsparcia dla innowacji

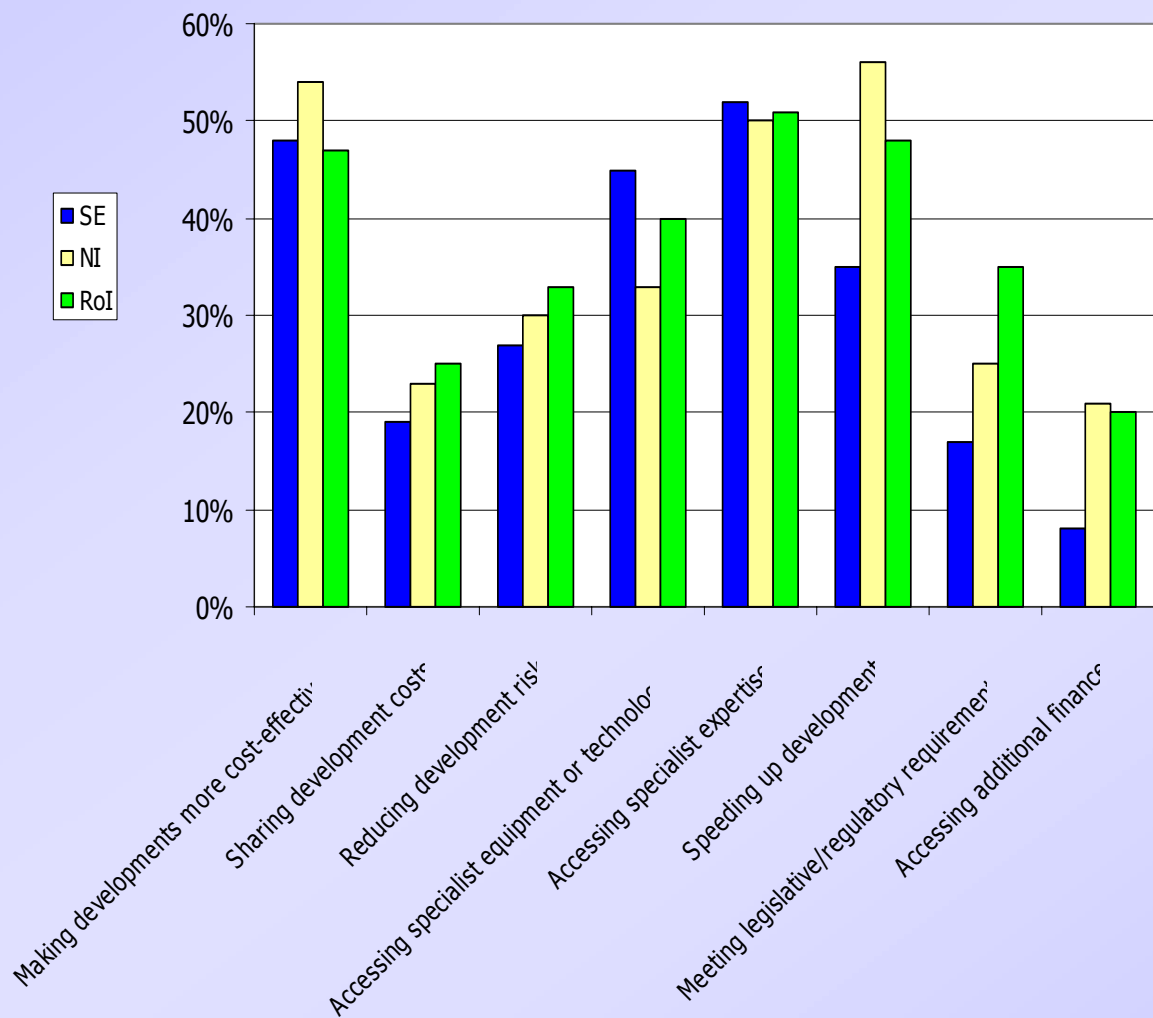
DOWÓD ISTNIENIA OGRANICZEŃ FINANSOWYCH W POTRZEBACH WSPIERANIA INNOWACJI (Badanie 1)

- Badania wykazały, że głównymi notowanymi barierami są finanse (49% innowatorów produktów); czas (14%) i wykwalifikowana siła robocza(10%)
- Jednak ograniczenia finansowe wykazywał znaczne różnice pomiędzy sektorami: 74% firm inżynierskich ulepszających produkty; 42% w usługach biznesowych; 32% zakładów przetwórstwa żywności. Wzorzec sektorów był podobny w przypadku innowatorów procesów.
- Ograniczenia finansowe są zależne od czynników popytu I podaży

JAKIE SĄ KORZYŚCI ZE WSPÓŁPRACY DLA INNOWACJI W MŚP?

- Współpraca i powiązania zewnętrzne umożliwiają firmie rozszerzenie jej wewnętrznej bazy zasobów
- Korzystanie z zewnętrznych zasobów wiedzy jest często konieczną częścią kształcenia organizacyjnego
- Gotowość do udziału w sieciach kształcenia, wraz z wewnętrznym środowiskiem edukacyjnym sprzyja innowacji w firmach opartych na wiedzy
- Firmy mogą potrzebować pomocy z zewnątrz aby wykorzystać komercyjnie swoje innowacyjne wysiłki

Korzyści z powiązań dla innowacyjnych MŚP (Badanie 2)

WYKORZYSTANIE DZIAŁAŃ R&D I ROLA POWIĄZAŃ ZEWNĘTRZNYCH (Badanie 2)

- Niski poziom specjalistycznych wewnętrznych działań R&D notowany szczególnie w małych firmach podkreśla znaczenie elastyczności (pod względem personelu i innych zasobów) oraz potencjalnej roli innych form działalności innowacyjnej, wymagającej nieformalnych procesów nauczania i interakcji.
- We wszystkich regionach najbardziej rozpowszechnionym typem powiązań zewnętrznych związanych z innowacją były kontakty z klientami i dostawcami.
- W południowo-zachodniej Anglii zakłady i firmy wykazywały szczególnie niewielką skłonność do korzystania z zewnętrznej współpracy z zewnętrznymi agencjami i instytucjami badawczymi w porównaniu z 2 regionami w Irlandii
- Szczegółowa analiza danych z południowo-zachodniej Anglii wykazuje, że chociaż powiązania z ośrodkami akademickimi są rzadsze niż te z klientami i dostawcami częściej mają miejsce w regionie i angażują również zakłady wykorzystujące najnowsze technologie.

JAKA JEST ROLA POLITYKI W ZACHĘCANIU I WSPIERANIU INNOWACJI W MŚP?

- Innowacja jest wynikiem decyzji o działaniach indywidualnych przedsiębiorców i przedsiębiorstw, chociaż na charakter i zakres działalności innowacyjnej wpływa środowisko zewnętrzne zapewniając odpowiednie formy wsparcia.
- Rolą polityki jest naprawa rynkowych błędów/niedostatków poszukując jednocześnie zysków dla gospodarki
- Doświadczenie krajów UE wskazuje na to, że same interwencje ze strony dawcy nie dodają wiele do regionalnych/krajowych wyników innowacji.

CHARAKTERYSTYKA OBSZARU BADAWCZEGO (Badanie 1)

- Obszar w trakcie restrukturyzacji przemysłowej
- Zawiera obszar Lee Valley Objective 2 a także dalsze regiony miejskie Hertfordshire & Essex, gdzie znajduje się wiele firm innowacyjnych
- Lee Valley to przede wszystkim gospodarka MŚP

CEEDR

Centre for Enterprise and
Economic Development Research

POLITYCZNE WSPARCIE DLA INNOWACJI: PRZYKŁAD WIELKIEJ BRYTANII (BADANIE 1)

- Rządowa nagroda w dziedzinie nauki i technologii Small Firm Merit Award for Science and Technology (Smart)
- Doradcy ds. Innowacji i technologii zapewniani przez Business Link
- Centrum Innowacji w Biznesie Lee Valley
- Centrum Lee Valley Uniwersytetu Middlesex

CEEDR

Centre for Enterprise and
Economic Development Research

KORZYSTANIE Z POMOCY ZEWNĘTRZNEJ PRZEZ INNOWACYJNE MŚP (Badanie 1)

- 60% innowacyjnych firm w grupie kontrolnej korzystało z jakiejś formy doradztwa zewnętrznego/konsultacji aby wspierać innowację, 1993-98.
- Z pomocy zewnętrznej częściej korzystały MŚP zaangażowane w prace nad innowacją produktów/usług (44%) niż procesów (27%) lub innowacji marketingowej (25%).
- Firmy w sektorach opartych o technologie były znacznie bardziej skłonne do korzystania z pomocy zewnętrznej niż firmy w pozostałych sektorach.
- Konsultanci z sektora prywatnego byli znacznie częstszym źródłem informacji niż agencje z sektora publicznego bądź quasi-publicznego.

CEEDR

Centre for Enterprise and
Economic Development Research

PROJEKT SMART (badanie 1)

- Projekt krajowy rozpoczęty w roku 1986 w dużym stopniu skoncentrowany na innowacjach technologicznych które są „nowe w branży” w MŚP.
 - Jego uzasadnienie również opiera się na stwierdzeniu, że istnieje luka na rynku kapitału wysokiego ryzyka.
 - Smart ma formę dorocznego konkursu na stypendia finansowe.
- Zwycięzcy konkursu Smart rekrutują się z wąskiego segmentu populacji MŚP.
- Projekt Smart osiąga wysoki poziom dodatkowości ale jest mniej skuteczny jako pomoc w uzyskaniu dostępu do źródeł zewnętrznego finansowania dla firm innowacyjnych.

CEEDR

Centre for Enterprise and
Economic Development Research

DORADCY DS. INNOWACJI I TECHNOLOGII Z BUSINESS LINK (Badanie 1)

- Krajowa sieć firm Business Link (BL) companies założona przez DTI w 1993 opiera się na koncepcji „wszystko w jednym”, która zachęca firmy do korzystania z szerokiej gamy usług wspierania biznesu.
 - Większość BLs zatrudnia doradców ds. Innowacji i technologii (ITCs) których rola polega na pomocy firmom przy opracowaniu nowych produktów i wdrażaniu nowych technologii.
- BL zapewnia pomoc innowacyjnym firmom z wielu różnych sektorów.

CEEDR

**Centre for Enterprise and
Economic Development Research**

DORADCY DS. INNOWACJI I TECHNOLOGII Z BUSINESS LINK (cd) (Badanie 1)

- W czasie naszych badań większość klientów była dobrze usytuowana osiągając ponadprzeciętne wyniki wzrostu.
- BL odgrywa kluczową rolę w zapewnianiu wsparcia marketingowego czego wymagają innowacyjne MŚP jeżeli chcą wykorzystać w pełni potencjał ich innowacji.
- Trzy czwarte firm będących klientami BL doradcy skierowali do innych źródeł wiedzy specjalistycznej (głównie konsultantów prywatnych).

CEEDR

**Centre for Enterprise and
Economic Development Research**

CENTRUM BIZNESU I INNOWACJI LEE VALLEY (LVBIC) (Badanie 1)

- Centrum Biznesu i Innowacji Lee Valley BIC to część ogólnoeuropejskiej sieci 140 Centrów Biznesu i Innowacji.
- Świadczy usługi mające na celu pomoc w opracowaniu nowych produktów, prawa własności intelektualnej, planowanie biznesowe i marketingowe oraz zapewnienie inwestorów wysokiego ryzyka.
- Nacisk na komercjalizację pomysłów.
- LVBIC oferuje finansowanie, w formie krótkoterminowych pożyczek bądź kapitału zakładowego (zwykle udział 10-15%). Bez prowizji, ale ze zwrotem z inwestycji lub opłatą licencyjną.
- Główną zaletą jest zapewnienie niedrogiej pomocy wybranym projektom innowacyjnym, chociaż zauważone wady to m.in. Niezdolność do finansowego wspierania większych projektów i brak dostępu do inwestorów wysokiego ryzyka.

CEEDR

Centre for Enterprise and
Economic Development Research

CENTRUM LEE VALLEY UNIWERSYTETU MIDDLESEX (Badanie 1)

- Inicjatywa na poziomie regionalnym, założona przez Uniwersytet Middlesex w 1995, jako część programu regeneracji okręgu Lee Valley za pomocą unijnych funduszy strukturalnych.
 - Usługi świadczone przez LVC obejmują Centrum Projektowania Zarządzania, centrum wspierania telematyki, centrum transferu technologii, oraz projekt edukacji dla przedsiębiorstw.
- Wiele z wcześniejszych trudności których doświadczało LVC dotyczy problemów z MŚP i rozpoznaniem ich potrzeb.

CEEDR

**Centre for Enterprise and
Economic Development Research**

CENTRUM LEE VALLEY UNIWERSYTETU MIDDLESEX, (cd)

- LVC przyciąga firmy ze zróżnicowanych branż produkcyjnych i usługowych a zwłaszcza MŚP które są „naśladowcami technologii” nie zaś „liderami”.
- Rodzaj wsparcia świadczony przez LVC jest cenny tylko kiedy firmy są również w stanie przezwyciężyć ograniczenia finansowe zmian innowacyjnych i technicznych.
- LVC miało trudności z nawiązaniem współpracy pomiędzy uniwersytetami a MŚP.

CEEDR

Centre for Enterprise and
Economic Development Research

JAKIE SĄ CECHY SYSTEMU WSPIERANIA INNOWACJI 'DOBRE PRAKTYKI'?

- Zewnętrzna spójność
- Zgodność środków i potrzeb firm i regionów
- Penetracja i wpływ
- Wpływ na zdolność innowacyjną regionu

ZEWNĘTRZNA SPÓJNOŚĆ SYSTEMU WSPARCIA

- Środki wspierania były wprowadzane w różnym czasie, z różnymi celami i uzasadnieniami, przedstawiając niespójne podejście do rozwoju polityki.
- Jednocześnie istnieje pewien uzupełniający nacisk, np. Centrum Lee Valley, na nowopowstające innowacyjne firmy oraz koncentracja programu Smart na innowacyjne projekty zaawansowane technologicznie wobec nacisku projektu Business Link na szeroką grupę klientów.
- Zewnętrzna spójność również musi być widziana w relacji do rynku. Rzeczywiście, w kontekście brytyjskim, duża część wsparcia dla innowacji doszła do skutku poprzez transakcje rynkowe.

CEEDR

Centre for Enterprise and
Economic Development Research

ZEWNĘTRZNA SPÓJNOŚĆ SYSTEMU WSPARCIA, cd.

- Zarówno Smart jak i LVBIC dają osobom/ firmom o dużym potencjale innowacyjnym możliwość opracowania projektów, z których wiele nie mogłoby powstać gdyby pozostawiono je siłom rynkowym.
- Jednak w żadnym przypadku nie istnieje zbyt wiele dowodów na zakończone sukcesem przejście do głównego nurtu rynków finansowych.

CEEDR

Centre for Enterprise and
Economic Development Research

ODPOWIEDNIOŚĆ

- Smart: wąska koncentracja i surowe kryteria oceny są odpowiednie dla niewielu MŚP w badanym regionie.
- Jednakże region potrzebuje bardziej innowacyjnych firm, stąd pytanie jak zwiększyć zapotrzebowanie na program Smart.
- Centrum Lee Valley odpowiada zapotrzebowaniu regionu pod względem wspierania nowych firm o wysokim stopniu innowacyjności.
- Business Link odpowiada potrzebom rozwijających się MŚP pod względem pomocy głównie przy wprowadzaniu na rynek innowacyjnych produktów/usług.

CEEDR

Centre for Enterprise and
Economic Development Research

PENETRACJA I WPŁYW

- Ogólny wpływ środków polityki publicznej na wyniki innowacyjne MŚP w badanym regionie jest marginalny.
- Penetracja większości inicjatyw, mierzona liczbą firm którym udzielono pomocy jest zazwyczaj niewielka. Tylko z programu Business Link skorzystała znaczna mniejszość firm z „grupy kontrolnej” (28%), ale raczej dla uzyskania pomocy niespecjalistycznej ze strony doradców biznesowych niż ze strony ekspertów ds. Innowacji i Technologii (5%). Mniej firm skorzystało z pozostałych inicjatyw.

CEEDR

Centre for Enterprise and
Economic Development Research

PENETRACJA I WPŁYW, cd.

- Penetrację pogarsza niski poziom świadomości niektórych inicjatyw
- Penetrację i wpływ może też utrudniać nieodpowiedniość stosowanych metod w niektórych przypadkach.
- Dodatkowość ma wysoki poziom w odniesieniu do projektu Smart i Centrum Lee Valley, w tym sensie, że większość projektów prawdopodobnie nie doszłaby do skutku bez pomocy, ale utrzymuje niższy poziom w odniesieniu do Business Link.

CEEDR

Centre for Enterprise and
Economic Development Research

WPŁYW NA ZDOLNOŚĆ INNOWACYJNĄ REGIONU

- Ogólny wpływ środków wsparcia na zdolność innowacyjną regionu jest ograniczony przez małą skalę wszystkich inicjatyw oprócz BL, a także przez ich fragmentaryczny charakter.
- Obie inicjatywy mające potencjał aby wnieść największy wkład do innowacji w jej podstawowym rozumieniu (tzn. Smart i LVBIC) angażują wielu klientów z regionu LV.
- Pozostałe środki (np. LVC i duża część działalności Business Link) pomaga MŚP zapoznać się z nowymi kierunkami w technologii lub udziela pomocy przy rozwiązywaniu problemów.

CEEDR

Centre for Enterprise and
Economic Development Research

WPŁYW NA ZDOLNOŚĆ INNOWACYJNĄ REGIONU, cd.

- Ograniczony widoczny wpływ na wspieranie interaktywnej nauki poprzez współpracę.
- Smart, LVBIC i LVC mają bardzo mały wkład w tworzenie powiązań między MŚP a ośrodkami akademickimi. Przeszkody strukturalne i kulturowe ze strony uniwersytetów oraz sposób działania MŚP ograniczają wpływ.
- Środki wspomagające politykę nie przyczyniają się w znacznym stopniu do przemiany regionu LV w „region nauki”.

CEEDR

Centre for Enterprise and
Economic Development Research

CO WIEMY O DOBRYCH PRAKTYKACH?

- MŚP posiadają charakterystyczne cechy wpływające zarówno na ich potrzeby jak i na najbardziej skuteczne sposoby ich zaspokojenia.
- Ważne, aby polityka wspierania innowacji dostrzegała wielowymiarowy charakter procesu innowacji.
- Ważne, aby polityka wspierania innowacji brała pod uwagę potrzeby regionów jak również potrzeby firm (wyrażane i ukryte).
- Większość instrumentów ma na celu poprawę lub usprawnienie istniejących projektów innowacyjnych nie zaś wprowadzanie nowych praktyk.

CEEDR

**Centre for Enterprise and
Economic Development Research**

PLAN WSPIERANIA I ZACHĘCANIA DO INNOWACJI W REGIONIE (Badanie 2)

- Podjąć kroki w celu promowania podstawowych korzyści działalności innowacyjnej dla regionów, zwłaszcza skierowane do lokalnych firm.
- Podjąć aktywne działania w celu powiązania każdej regionalnej strategii innowacji ze strategią Umiejętności.
- Popierać inicjatywy zachęcające do aktywnego wykorzystania odpowiednich ICT, biorąc pod uwagę fakt, że małe firmy mają pod tym względem specyficzne potrzeby
- Podjąć aktywne działania w celu pobudzenia i usprawnienia ukierunkowanych na innowację powiązań pomiędzy firmami a odpowiednimi uniwersyteckimi zespołami badawczymi .
- Usprawnić inicjatywy łańcuchów dostawczych jako potencjalnie dobry sposób wspierania innowacji, gdyż wydają się być zakorzenione w istniejących praktykach firm przy podkreślaniu powiązań pomiędzy klientami a dostawcami w związku z innowacją.
- Podjąć kroki w celu podzielenia się podejściem "dobrej praktyki" wśród firm w regionie